

Felmérés a magyarországi középiskolások idegennyelv- tudásáról és nyelvtanulási szokásairól

**a kormányzati stratégia nyelvi követelményeinek és
nyelvvizsga díj támogatási rendszerének tükrében**

A tanulmányt készítette:

Szent István Egyetem
Zöld Út Nyelvvizsgaközpont

Gödöllő, 2018

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	2
1.1. A kutatás célja	2
1.2. Az adatfelvétel jellemzői	2
1.3. A kérdőív	3
2. A válaszadók megoszlása.....	5
2.1. Évfolyamonkénti megoszlás.....	5
2.2. Intézménytípusok szerinti megoszlás	5
3. A válaszok kiértékelése.....	6
3.1. Nyelvoktatással és nyelvtanulással kapcsolatos kérdések.....	6
3.2. Nyelvvizsgával kapcsolatos kérdések	9
3.3. A kormányzati stratégiával kapcsolatos kérdések	11
4. Összegzés.....	17

1. Bevezető

1.1. A kutatás célja

Kutatásunknak az volt a fő célja, hogy megismerjük a diákok véleményét az ingyenes nyelvvizsgával kapcsolatban, illetve hogy tisztában vannak-e annak feltételeivel, továbbá, hogy véleményük szerint ez segítség-e, és elegendő segítség-e a 2020-tól a felvételi eljárásban kötelezően előírt középfokú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű emelt szintű nyelvi érettségi megszerzésében.

További kérdésekkel felmértük a diákok jelenlegi nyelvtanulási szokásait, és azt, hogy jellemzően mikor érik el a középfokú szintet, egyáltalán elérik-e középfokú tanulmányaik során. Azt is vizsgáltuk, hogy az iskolai nyelvórák a diákok véleménye szerint hatásosak-e a kötelezően előírt nyelvvizsga megszerzésének szempontjából, vagy vesznek-e igénybe ehhez az iskolai nyelvórán kívül külső segítséget. Rákérdeztünk arra is, hogy a szakgimnáziumokban folyik-e szaknyelvoktatás.

Adatainkat végül összevetettük az egy évvel korábban készített kutatásunk¹ adataival. Erre a korábbi kutatásra a tanulmányban több helyen is hivatkozunk.

1.2. Az adatfelvétel jellemzői

Az országos felmérést az Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításon, a Szent István Egyetem standján végeztük 2018. január 18-20. között. A felmérés kérdőívvel (Google) történt, nyomtatott formában (1.3.). Felmérésünk nem reprezentatív, mivel kizárólag a Kiállításon megjelent látogatók vehettek részt benne, ezen belül is főleg azok a diákok töltötték ki a kérdőívet, akik a Szent István Egyetem standján (vagy legalább környékén) megfordultak és általánosságban, vagy az intézmény valamely képzési területe, vagy a kérdőív kitöltését ösztönző nyereményjáték iránt érdeklődtek. Ettől függetlenül az egyes tendenciák jól megfigyelhetők, értékelhetők, és alkalmasak arra, hogy azokból következtetéseket vonjunk le.

A kérdőívet összesen 320 fő töltötte ki, de minden válasznál külön-külön is jelöltük a tényleges válaszadók számát.

---

¹ [Felmérés a magyarországi középiskolások idegennyelv-tudásáról és nyelvtanulási szokásairól](http://zoldut.szie.hu/files/tanulmany_zoldut_2017.pdf) - 2017. február 16. http://zoldut.szie.hu/files/tanulmany_zoldut_2017.pdf

1.3. A kérdőív

1. Hányadikos vagy?

- 9. osztályos
- 10. osztályos
- 11. osztályos
- 12. osztályos

2. Milyen típusú iskolába jársz?

- gimnázium
- szakgimnázium

3. Heti hány órában tanulod/tanultad az iskolában az első nyelvet?

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

4. Melyik ez a nyelv?

- angol
- német
- francia
- orosz
- Egyéb:

5. Ha szakgimnáziumba jársz, tanultok szaknyelvet a nyelvórákon? (a szakhoz kapcsolódó speciális szókincset, szituációkat)

- igen, szinte csak szaknyelvet tanulunk
- igen, néha egy-egy órán
- nem

6. Van minimum középfokú komplex nyelvvizsgád vagy ezzel egyenértékű (minimum 60%-os) emelt szintű nyelvi érettségid?

- nincs
- 1 db van
- több is van

7. Ha nincs nyelvvizsgád, hogy ítéled meg a jelenlegi nyelvtudásodat az első nyelvből?

- alapfoknál gyengébb
- alapfok
- középhaladó
- középfok
- felsőfok

8. Hallottál arról, hogy 2020-tól csak nyelvvizsgával lehet bejutni a felsőoktatásba?

- igen
- nem

9. A nyelvvizsgára felkészüléshez és egy sikeres vizsgához szerinted elegendő az iskolai nyelvóra?

- igen
- nem

10. Jársz vagy jártál külön nyelvórára magántanárhoz és/vagy nyelviskolába?

- igen, magántanárhoz
- igen, nyelviskolába
- igen, mindkettőhöz
- nem

11. Hallottál arról, hogy 2018. január 1-től az állam visszafizetheti a nyelvvizsgák díját a vizsgázóknak?

- igen
- nem

12. Szerinted melyik állítás a helyes?

- Az első sikeres nyelvvizsga mindenkinek ingyenes lesz.
- Az első sikeres nyelvvizsga minden 35. életévét be nem töltött vizsgázónak ingyenes lesz.
- Egy sikeres nyelvvizsga minden 35. életévét be nem töltött vizsgázónak ingyenes lesz.
- Minden nyelvvizsga ingyenes lesz az eredménytől függetlenül.

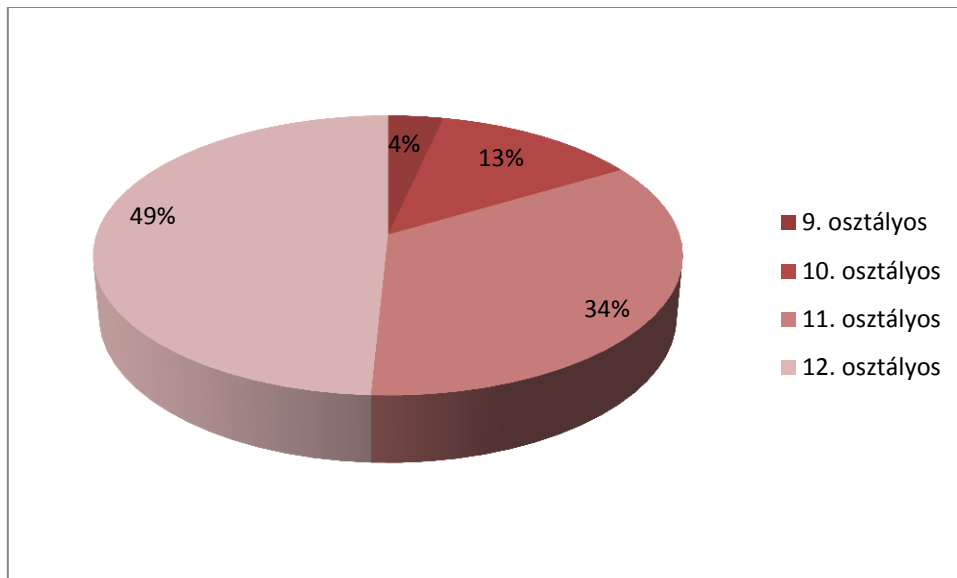
13. Véleményed szerint ez elegendő segítség a nyelvvizsgázóknak? Ha igen, miért? Ha nem, miért?

2. A válaszadók megoszlása

A válaszadók megoszlását évfolyamonként és intézmény típusonként ábrázoltuk, és elemzéseink során ezen szempontok egy vagy több változója szerint – ahol szükségét láttuk, és az értékelés szempontjából releváns volt – szűrtük.

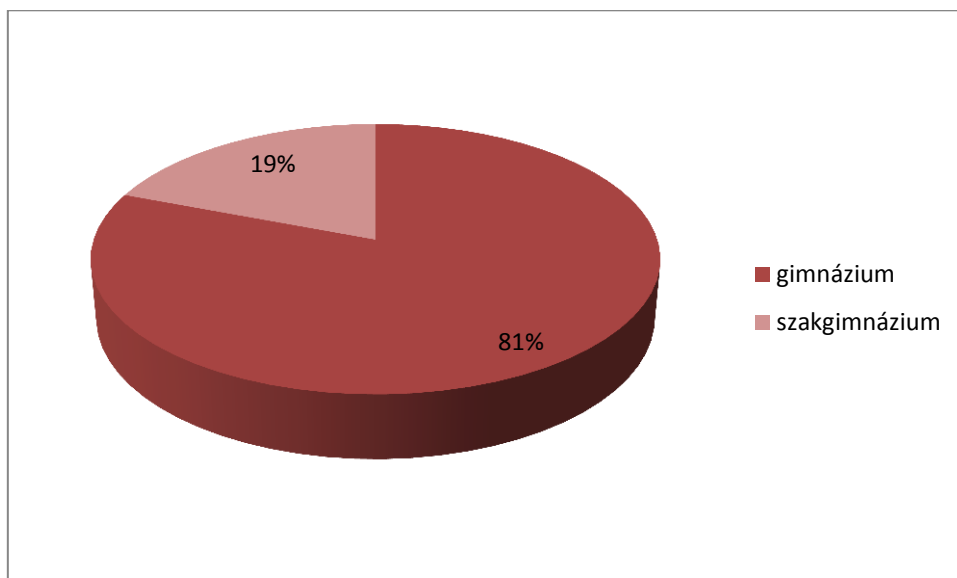
2.1. Évfolyamonkénti megoszlás

(315 válasz)

2.2. Intézménytípusok szerinti megoszlás

(312 válasz)

3. A válaszok kiértékelése

3.1. Nyelvoktatással és nyelvtanulással kapcsolatos kérdések

(317 válasz)

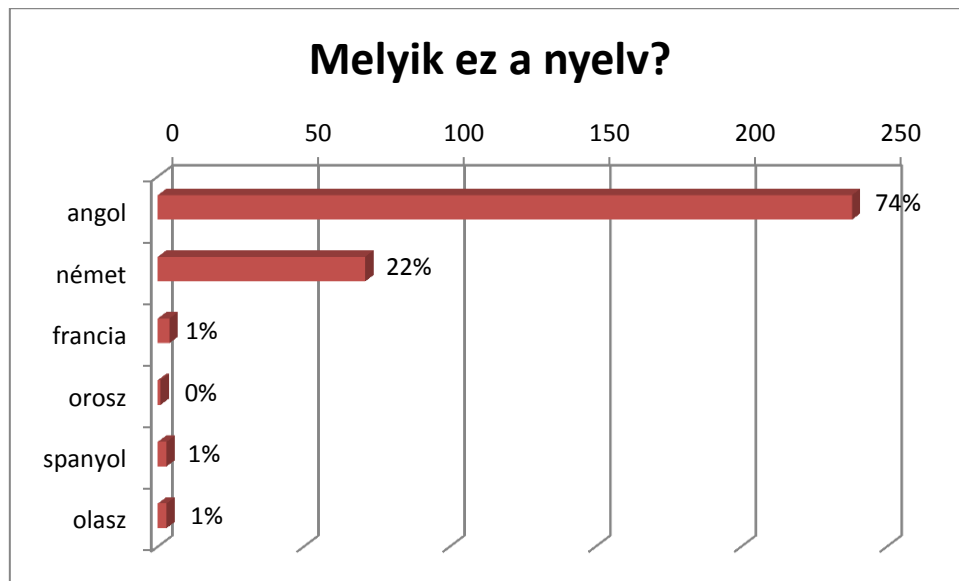
A fenti diagram alapján megállapíthatjuk, hogy a diákok tipikusan 5 órában tanulják az első idegen nyelvet (130 fő jelölte meg az 5 órát, a válaszadók 41%-a). Egy évvel korábbi felmérésünkben a diákok az első nyelv esetén tipikusan a 4 órát jelölték meg, bár szorosan követte az 5 óra (35% jelölte meg a 4 órát, és 30% az 5 órát). Ez alapján úgy tűnhet, hogy az átlagos heti óraszám az elmúlt évben eggyel emelkedett. Ennek több oka is lehet:

- a. a kormány a kötelező nyelvvizsga miatt emelte a középiskolák heti óraszámát
- b. a diákok előrelátóan fakultációban veszik fel a nyelvet, hogy meg tudjanak felelni a követelményeknek

Ez utóbbi válasz a valószínűbb, mivel a kérdőívek kitöltésekor többen is megkérdezték, hogy beleszámít-e a fakultációban felvett óraszám.

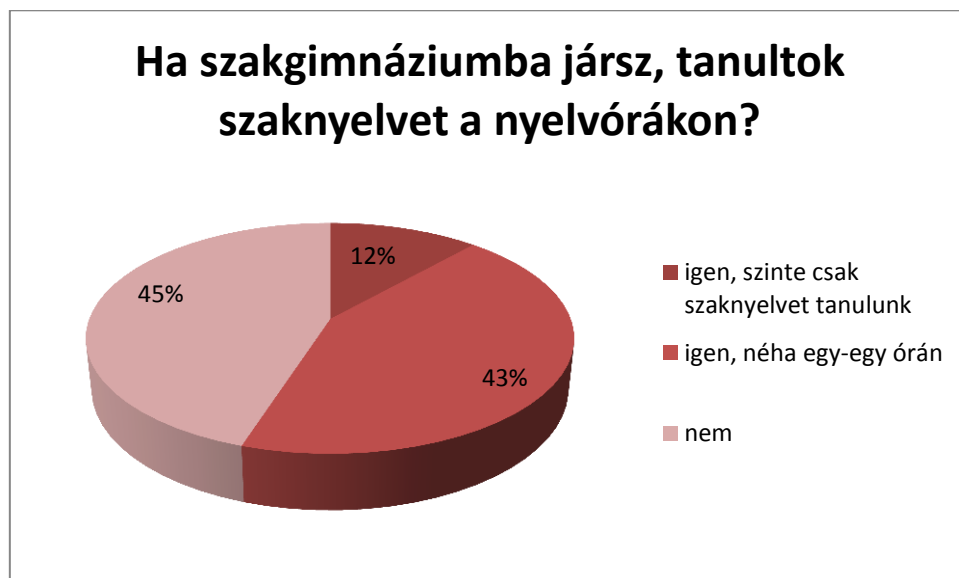
Ugyanakkor, ha külön nézzük a gimnáziumokat és a szakgimnáziumokat, bár mindkét esetben a tipikusan megjelölt óraszám 5 óra, de míg ez az arány a gimnáziumok esetében 43%, a szakgimnáziumok esetében már csak 32%.

(320 válasz)

A diákok háromnegyede jellemzően az angol nyelvet választja első nyelvnek, ezt követi a német, majd az egyéb nyelvek, melyeket inkább második nyelvként választanak.

(60 válasz)

Erre a kérdésre eredetileg 124 válasz érkezett, de mivel a kérdés értelemszerűen csak a szakgimnáziumok tanulóira vonatkozott, így az értékeléskor csak az ő válaszaikat vettük figyelembe. Láthatjuk, hogy a diákok sajnos közel fele egyáltalán nem tanul szaknyelvet (a szakhoz kapcsolódó speciális szókincset, szituációkat), és ez az arány az egy évvel korábbi értékhez képest (39%) 6%-kal romlott.

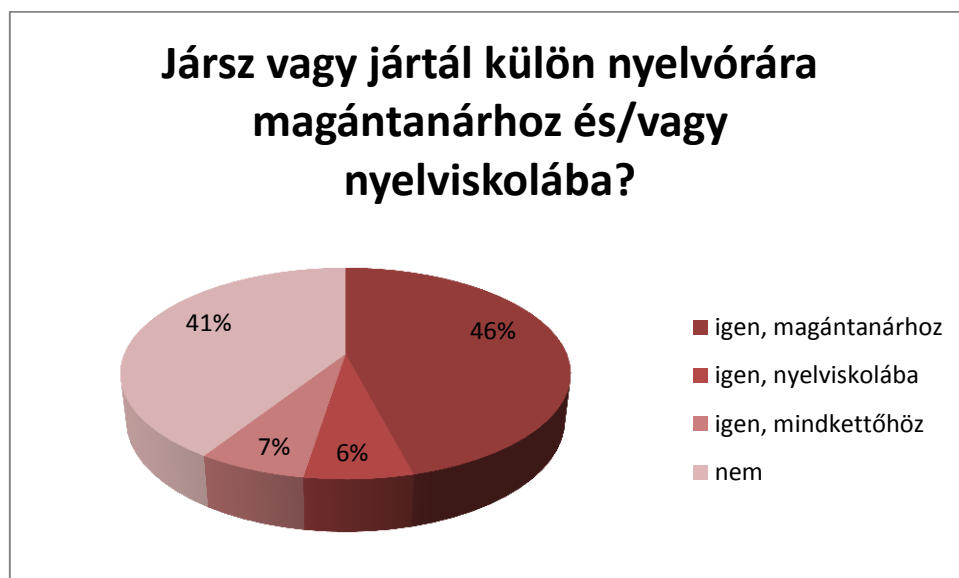

(318 válasz)

A diákok jelentős többsége szerint az iskolai nyelvóra nem elegendő a nyelvvizsga sikeres letételéhez. Tavalyi felmérésünkben ugyanerre a kérdésre 68% válaszolt nem-el, tehát 13%-kal nőtt azok aránya, akik szerint nem elegendő az iskolai nyelvóra.

(320 válasz)

A diákok több mint fele jár magántanárhoz vagy nyelviskolába, és 7%-uk mindkét szolgáltatást igénybe veszi vagy vette. Tavalyi felmérésünkhöz képest 11%-kal nőtt a magántanárt igénybe vevők aránya, és kicsivel többel, 12%-kal csökkent a nyelviskolák nyelvtanfolyamai iránt érdeklődők száma. Ez azt jelzi, hogy a diákok inkább a magánórákat

preferálják, ami azonban egy nyelviskolai óradíj-szabáshoz képest annak 5-10-szerese is lehet. Összességében azonban nem változott azok száma, akik az iskolai nyelvtan mellett külső segítséget vesznek igénybe.

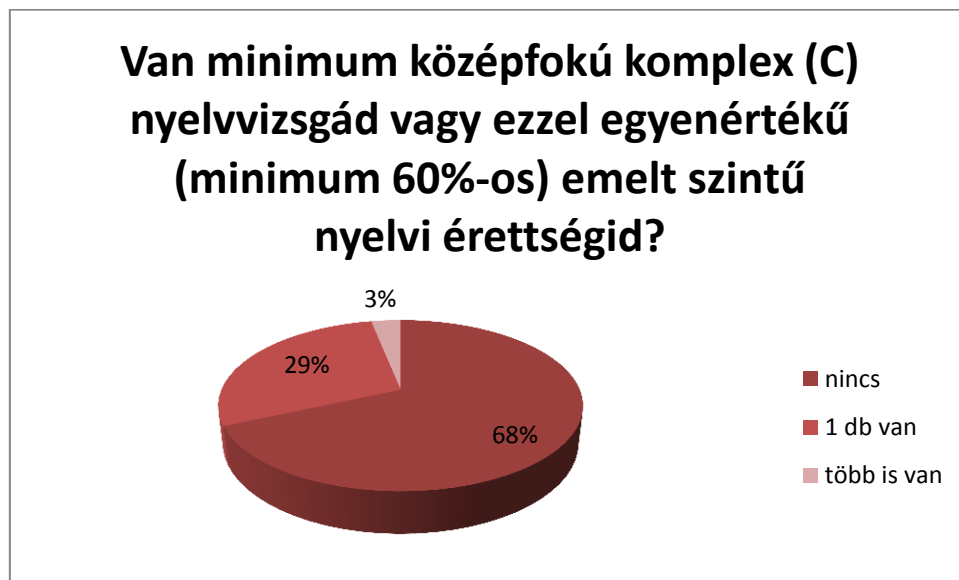
Ugyanakkor érdekes adat, hogy a diákok 81%-a szerint nem elegendő az iskolai nyelvtan, 41%-uk viszont nem jár sem magántanárhoz, sem nyelviskolába. Ha ebből levonjuk azok arányát, akik szerint elegendő az iskolai nyelvtan (19%), és vélhetően ezért nem járnak különóra, marad 22%, akik szerint nem elegendő az iskolai nyelvtan, mégsem járnak különóra. Ennek több oka is lehet:

- a. nem engedhetik meg maguknak anyagilag a különórákat
- b. nem tervezik, hogy nyelvvizsgát tesznek és továbbtanulnak

Itt sajnos az első válasz a valószínűbb, hiszen feltételezzük, hogy azért látogattak el az Educatio Kiállításra a diákok – ahol a felmérést végeztük – mert szeretnének továbbtanulni.

3.2. Nyelvvizsgával kapcsolatos kérdések

(319 válasz)

Kijelenthetjük, hogy a diákok több mint kétharmada nem rendelkezik középfokú nyelvvizsgával. Ez az arány az elmúlt évhez képest mondhatjuk, hogy nem változott. De ebből még nem lehet következtetést levonni, hiszen a nyelvvizsgát a 12. osztályra kellene megszerezni, a válaszadók között pedig 9., 10. és 11. osztályosok is vannak.

Ezért megvizsgáltuk a tavalyi és idei adatokat is külön-külön gimnáziumok és szakgimnáziumok esetén, majd külön-külön a 12. osztályra szűrve, intézmény típusonként és egyben is.

Ezen vizsgálat során már eltéréseket tapasztaltunk: a gimnáziumok esetén 64%, a szakgimnáziumok esetén 85% jelölte meg, hogy nincs nyelvvizsgálója (tavaly 62% és 80% volt ez az arány, igaz, akkor külön vizsgáltuk a középfokú nyelvvizsga, a felsőfokú nyelvvizsga, és az emelt szintű nyelvi érettségi meglétét, így az összehasonlítások nem teljesen pontosak a lehetséges átfedések miatt).

Ha tovább szűrjük a válaszokat és csak a 12. osztályt vizsgáljuk, akkor azonban 59%-ra csökken az érték (tavaly 66% volt), ami azt jelzi, hogy kb. 7%-kal csökkent a 12. osztályosok körében a nyelvvizsgálóval nem rendelkezők aránya.

Tovább vizsgálva az adatokat és megbontva külön-külön intézmény típusonként azokat, azt láthatjuk, hogy gimnáziumok esetén a nyelvvizsgálóval nem rendelkezők aránya 12. osztályra már csak 47% (a tavalyi 52%-hoz képest), szakgimnáziumok esetén viszont 12. osztályra sem csökken a nyelvvizsgálóval nem rendelkezők aránya (sőt, 86%-ra, 1%-kal még emelkedik is az összesített – nem évfolyamos – adatokhoz képest, és 8%-kal nőtt a tavalyi 78%-hoz képest).

Korábbi kutatásunkban vizsgáltuk, hogy van-e összefüggés a nyelvvizsga/emelt szintű nyelvi érettségi megléte és a heti óraszám között. A keresztábra-elemzés és a khi-négyzet próba eredményei alapján akkor szignifikáns összefüggés mutatkozott a válaszok között. Ez megerősíti a fentieket is: az eggyel emelkedett nyelvóra szám összességében kb. 7%-kal csökkentette a nyelvvizsgálóval nem rendelkezők arányát. Ugyanakkor elgondolkodtató az is, hogy ez kizárólag a gimnáziumok esetében érzékelhető, a szakgimnáziumokban a helyzet nem javult, sőt tovább romlott. Ennek lehetséges okai lehetnek:

- a. a szakgimnáziumokban a nyelvórák nem minden esetben megfelelő színvonala, minősége, hatékonysága
- b. a diákok motiválatlansága: eleve kilátástalannak tartják a nyelvvizsga megszerzését 12. osztályra, és feladják

(218 válasz)

Erre a kérdésre eredetileg 236 fő válaszolt, de mivel a kérdés értelemszerűen csak a nyelvvizsgával nem rendelkezőkre vonatkozott, így a válaszokat – hogy az eredmény ne torzuljon – csak az ő esetükben vizsgáltuk. Az eredmények szinte teljesen egybehangzanak a tavalyival, azaz igen magas arányban gondolják a diákok, hogy nyelvtudásuk eléri a középhaladó, sőt egyharmaduk szerint a középfokú szintet is. Feltételezhetjük tehát, hogy nekik egy részük a felvételi eljárás lezárultáig (július) megszerzik a középfokú nyelvvizsgát.

3.3. A kormányzati stratégiával kapcsolatos kérdések

(320 válasz)

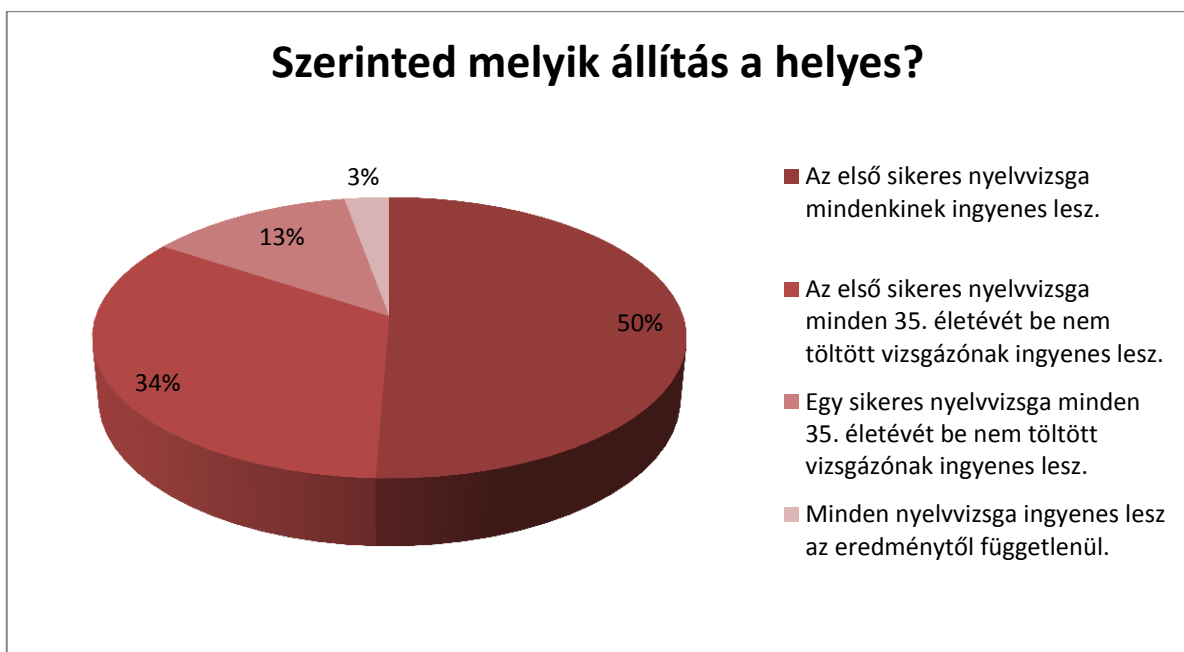

Ez az arány a tavalyi arányhoz képest lényegesen jobb (akkor még a válaszadók egyharmada nem hallott a kormányrendeletéről), ami nem meglepő, hiszen egyre jobban bekerül a köztudatba a rendelet, egyre többet hallani róla a médiában is, és egyre nagyobb azok aránya a közoktatásban (és a válaszadók között is), akiket már konkrétan érint is a rendelet (a jelenlegi 9. és 10. osztályosokat)

(320 válasz)

(318 válasz)

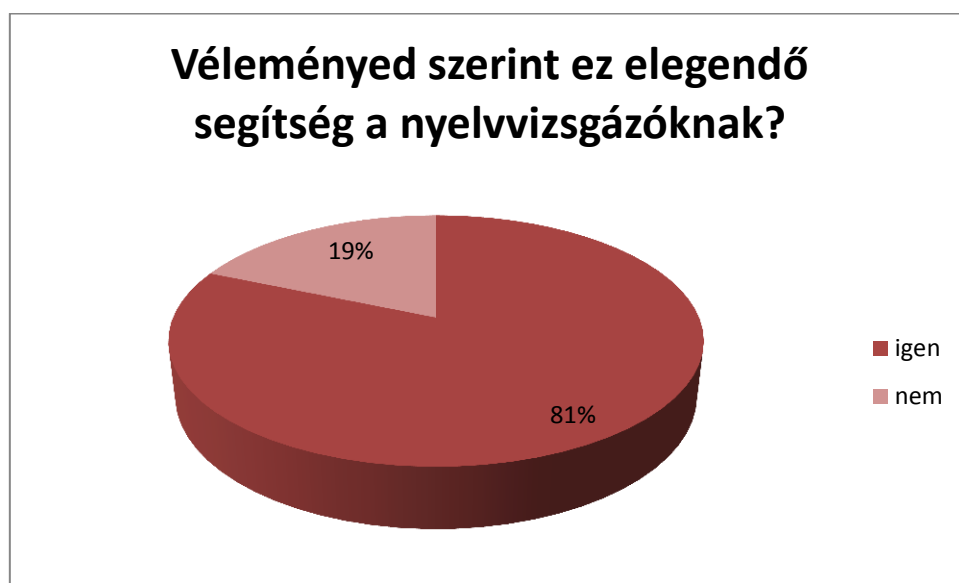

Láthatjuk, hogy bár nagyon sokan hallottak az ingyenes nyelvvizsga lehetőségéről, elég nagy a káosz a fejekben, és sokan nem tudják, hogy pontosan mik is a visszaigénylés feltételei, és egyáltalán kik vehetik igénybe ezt a kedvezményt és milyen módon. Ezt a szöveges válaszok egy része is alátámasztja (pl. a korhoz kötöttséget a válaszadók fele nem tudta, de olyanok is voltak, akik azt hitték, hogy a sikeresség sem feltétel).

Láthatjuk azt is, hogy a helyes „Egy sikeres nyelvvizsga minden 35. életévét be nem töltött vizsgázónak ingyenes lesz.” választ a válaszadók mindössze 13%-a jelölte meg, tehát sokan nincsenek tisztában azzal, hogy a kedvezményt vagy visszatérítést akkor is igénybe vehetik, ha korábban (2018. január 1. előtt) már szereztek nyelvvizsgát, akár többet is.

Az utolsó kérdésre adott szöveges válaszokat diagramon és két táblázatban is összesítettük aszerint, hogy a válaszadó igennel (zöld) vagy nemmel (piros) válaszolt-e a kérdésre. Az azonos, vagy nagyon hasonló válaszokat összevontuk, szerkesztettük, és a sorrenden is változtattunk, logikailag rendeztük, az értelmetlen vagy nem releváns válaszokat pedig töröltük. Aki kizárólag igent, vagy nemet írt indoklás nélkül, azt csak az összesített arányokat tartalmazó diagramon ábráztuk, a táblázatban nem szerepeltettük a válaszaikat.

(247 válasz)

A diákok túlnyomó többsége szerint elegendő segítség az államtól az ingyenes nyelvvizsga. A legfőbb indokok az ösztönzés, és az anyagi segítség. Akik szerint nem elegendő, ők indokként főként az iskolai nyelvoktatás színvonalát jelölték meg válaszaikban.

Véleményed szerint ez elegendő segítség a nyelvvizsgálóknak?

Ha igen, miért? Ha nem, miért?

Igen, elegendő – szöveges válaszok
Igen, mert motiválja az embereket, és olyan réteg számára is lehetővé teszi a nyelvvizsga elérését, aki nem tudná megfizetni azt.
Igen, mert ezzel ösztönzi az embereket a tanulásra, és ezzel könnyebb elhelyezkedni.
Igen, mert ösztönző, hogy csak az első ingyenes.
Igen, nagyobb a motiváció.
Igen, mert több diákot ösztönöz arra, hogy nyelvvizsgáljon.
Hasznos, ez még akár ösztönözheti a nyelvvizsgálókat, hogy jó eredményt érjenek el és elsőre biztosra átmenjenek a nyelvvizsgán.
Igen, mert ezzel ösztönzik az embereket arra, hogy tanuljanak nyelvet.
Elegendő, mivel ha eléggé felkészült, meg fogja írni jóra, tehát elsőre sikerülni fog, tehát visszafizeti neki az állam.
Az ingyenesség lehetősége motiváló lehet biztos nyelvtudás mellett.
Igen, mert ad egy bizonyos szintű motivációt, és egy biztonság érzetet.
Véleményem szerint, mindenképp motiváló, hiszen tét nélkül próbálhatja meg a nyelvvizsgát a vizsgázó.
Igen, hozzáállás kérdése.
Szerintem igen, mert így a diákok bátrabban fognak nekikezdeni a nyelvvizsgának.
Igen, mert így több kedvük lesz belefogni a nyelvtanulásba.
Igen, mert motiválja az embereket 35 éves koruk előtt arra, hogy nyelvvizsgát tegyenek.
Igen, mert könnyebb nyelvvizsgázni.
Igen, mert nincs korhoz kötve.
Igen, bár az iskolákban nagyobb hangsúlyt fektethetnének a nyelvoktatásra.
Elegendő segítség, bár lehetne az iskolán kívüli nyelvtanulást is támogatni.
Igen, mert mindenképpen kell nyelvvizsga a továbbtanuláshoz és a munkaerő piacon is elvárás a nyelvvizsga.
Szerintem igen, mert az iskolában már adnak hozzá megfelelő tudást.
Szerintem elegendő, ha a szaktanár elegendő hangsúlyt fektet a diákok helyes felkészítésére.
Igen, már csak a szorgalom kell.
Igen, ha elegendőt gyakorolsz!
Igen, mert sok lehetőség van az iskolai tanuláson kívül is pl. nyelviskola.
Igen, ez sokaknak egy nagy plusz a továbbtanulás érdekében.
Igen, mert általában már iskolában elérhető a sikeres nyelvvizsgálóhoz szükséges szint, így a keresettel még nem rendelkező diákoknak is van lehetősége nyelvvizsgázni.
Elegendő, a felkészülés rajtunk múlik.
Igen, ez segít és motiválja a vizsgázót, viszont ha valaki emelt szintűt is szeretne csinálni akkor azzal kell kezdenie.
Elég, egyelőre ez is nagy előrelépés.

Igen, mert aki tényleg meg akarja tanulni, megtanulja.
Igen, mivel ha ez sem elég valakinek akkor nem biztos hogy akar tanulással foglalkozni.
Igen, mert aki szorgalmas, visszafizetődik neki.
Igen, mert sikerélménye lesz.
Elegendő, aki szeretne jól teljesíteni az leteszi elsőre is.
Válaszomat azért indokolom igennel, mivel rengeteg segítséget kap az ember.
Igen, mert ezzel külföldi tanulás szempontjából és a nyelvi követelmények elvégzéséhez is segít.
Szerintem igen, mivel már 1 sikeres nyelvvizsga is ér pontot a felvételin, sokat számít.
Szerintem igen, segítség lehet pénzügyi szempontból mindenképpen, hogy csak a következő nyelvvizsgát kelljen kifizetnie.
Igen, mert sokan féltek attól, hogy ha megbuknak akkor többször is nagy összeget kell kiadniuk.
Igen, mert sokan nem tudják kifizetni. Anyagilag könnyebbség.
Igen, mert van akinek nincs rá pénze, de meg tudná csinálni.
Igen, mert sokan nem elég biztosak magukban, hogy pénzt költsenek rá.
Igen, mert a nehezebb anyagi helyzetben lévő családok gyerekeinek is lehetősége nyílik nyelvvizsgára.
Igen, hisz sok embert a magas nyelvvizsgadíj tart vissza a nyelvvizsga megpróbálásától.
Aki nem engedheti meg magának az anyagiak miatt, de a tudása megvan hozzá, megérdemli ezt az esélyt.
Szerintem igen, mivel sokaknak akadály a vizsga finanszírozása. Ezzel a segítséggel megszűnik az anyagi nehézségekkel küszködő nyelvvizsgázók hátránya. Nekik is jár egy esély.
Igen, nagy anyagi segítség a szülőknek a magántanár kifizetése után.
Igen elegendő, mert sokan az anyagiak miatt nem tehetik meg, hogy vizsgázzanak. A többi a tanulón múlik.
Igen, mert több embernek lesz lehetősége.
Mindenképpen nagy segítség, több 10.000 Ft-ot lehet megtakarítani.
Igen, mert így a hátrányosabb helyzetűeknek is lehetőségük van nyelvvizsgát szerezni, ami manapság már elengedhetetlen a legtöbb munkához.
Igen, mert van akit a nyelvvizsga díja gátol meg abban, hogy papírja legyen nyelvtudásáról.
Igen, mert nincs akkora stressz, és jó érzés, hogy a vizsga mellett a pénzt is megkapom.
Szerintem igen, mivel így már nem kell a költségek miatt aggódni.
Igen, mert a nyelvvizsga árából mondjuk nyelvórákat vehetnek és ezért nagyobb eséllyel tesznek sikeres nyelvvizsgát.
Igen, mert így ezt a pénzt a további nyelvtanulásra fordíthatják. Csak a felkészülést kell fizetni, a vizsgát pedig nem.
Igen, mivel a különórákért is fizetni kell.
Nagyon jó kezdet, és a támogatás sokaknak segítség lesz.

Nem, nem elegendő – szöveges válaszok
Nem. Növelni kellene az iskolai nyelvórák számát, ösztönözni a tanulókat.
Gyakorlatiasabb oktatásra lenne szükség.
Nem, mert a heti óraszám és a nagy csoportok nem megfelelőek a nyelvtanuláshoz. Túl sokan vagyunk egy csoportban, nem kapsz elegendő figyelmet. Akinek nehezebben megy azzal nem tudnak külön foglalkozni.
Nagyon sokat jelent, hiszen motiválja az illetőt. De az a véleményem, hogy ha középiskolában a diákok magasabb óraszámokban tanulnák az idegen nyelveket az megnövelné a sikeres nyelvvizsga esélyét. (Persze ha tanul a vizsgázó.)
Segítség lenne, ha a nyelvtanfolyam árát is fizetnék.
Jobban kellene biztosítani a nyelvtanulási feltételeket.
Valamilyen szinten igen, de eredményesebbé kellene tenni az iskolában a nyelvoktatást.
Nem, a nyelvi készség, nyelvi órák minőségén kellene javítani.
Nem elegendő, jobban kellene támogatni a nyelvtanulást.
Nem, több órára, több lehetőségre lenne szükség.
Tanártól függ és óraszámától, de legtöbb esetben magántanár szükséges.
Egy szintén ingyenes pár órás alap felkészítés plusz segítség lenne számunkra.
Véleményem szerint az államnak több nyelvtanfolyamot kellene indítani, de ingyenesen, és motiválni a diákokat.
Nem, mert tanulás nélkül nem lesz meg a nyelvvizsga.
Nem, mert attól, hogy ingyenes, még az ember nem fog többet tudni. Minden az egyéntől és annak kitartásától függ. Viszont sokkal imponálóbb.
Nem, mert nem sikerül mindenkinek elsőre.
Nem elegendő, de előrelépés, mivel a nyelvvizsga összegét lehet tanárra költeni, amivel sikeresebb lesz a vizsga kimenetele.
Nem, de biztos segítségre lesz. A nyelvvizsgára fel kell készülni teljesen.
Nem, mert ha tudok valamit akkor is tudom ha nem ingyenes. (Sokat számít a tanár hozzáállása a felkészítésnél.)
Előnyt jelent nekik, de nem elegendő ahhoz, hogy sikeres nyelvvizsgát tegyenek.
Nagy segítség a vizsgázóknak, de csak anyagi szempontból.
A pénz nem motivál mindenkit.
Mivel a vizsga díját mindenképpen elő kell teremteni, így csak 50%-ban találok hasznosnak a dolgot.
Nem, mert ha nem sikerül újra és újra fizetni kell.
Ez is nagy segítség, de szerintem minden nyelvvizsga lehetne ingyenes, ezzel is támogatva a nyelvvizsga szerzést, nyelvtanulást.
Lehetne többet is segíteni, de ez is nagy előrelépés.
Nem elég. Szerintem többet kellene felkészíteni a mindennapi helyzetekre.
Részben, esetenként lehet egy alap motiváció, de nem elegendő.
Nem, mert mindenféleképpen kell magunkat ösztönözni, a kellő motiváció hiányában elvesztem az érdeklődésem.
Nem feltétlen elegendő, de feltétlenül nagy motiváció a nyelvvizsga teljesítéséhez.
Nem, a fejlődési szintet nem rugalmasan támogatja.

4. Összegzés

Úgy gondoljuk, hogy a válaszok alapján sikerült feltérképezni a középiskolások jelenlegi nyelvtanulási szokásait, valamint véleményüket a középiskolai nyelvvizsgáról és az ingyenes nyelvvizsga lehetőségéről. A válaszadók 81%-a szerint az ingyenes nyelvvizsga lehetőség elegendő állami segítség a nyelvvizsga megszerzéséhez, bár sokan nincsenek tisztában a pontos feltételekkel.

Tavalyi felmérésünkhöz képest a középiskolások válaszai alapján a nyelvórák heti átlagos száma 4-ről 5-re emelkedett az első nyelv esetén (ami a diákok 74%-ánál az angol nyelv), mely összességében a nyelvvizsgával nem rendelkezők arányát kb. 7%-kal csökkentette. Igaz, ez a csökkenés csak a gimnáziumokban érzékelhető, a szakgimnáziumok esetén sajnos épp hogy növekedésről beszélhetünk. A szakgimnáziumi nyelvvizsga további hiányossága, hogy közel 50%-ukban egyáltalán nem tanítanak a nyelvórákon szaknyelvet.

A diákok 81%-a szerint nem elegendő az iskolai nyelvóra a középfokú nyelvvizsga megszerzéséhez (ami 13%-os növekedés a tavalyi értékhez képest). Az iskolai nyelvórákon kívül egyéb segítséget igénybe vevők száma azonban nem emelkedett, ami azt jelzi, hogy van egy réteg, aki nem tartja elegendőnek az iskolai nyelvórát, de nem tud igénybe venni egyéb szolgáltatásokat. Akik viszont külső segítséget kérnek, inkább a magánoktatást preferálják a nyelviskolákkal szemben.

Összességében megállapíthatjuk, hogy a kormány stratégiájával a többség elégedett, és a kormány is tett intézkedéseket annak érdekében, hogy segítse a nyelvvizsgázókat. Azonban még mindig nagyon nagy a nyelvvizsgával nem rendelkezők aránya, valamint a nyelvvizsgával rendelkezők közül is nagyon nagy azok aránya, akik külső segítséget vesznek igénybe céljaik eléréséhez, és a nyelvvizsgára történő felkészülést önerőből oldják meg.

Javaslataink:

1. Az óraszám további növelése jelentős eredményeket érhet el, és csökkentheti a nyelvvizsgával nem rendelkezők arányát, valamint a külső segítséget igénybe vevők számát. A kötelező óraszám 7-re emelésével kb. 10-15%-os további csökkenés lenne elérhető a nyelvvizsgával nem rendelkezők arányában 12. osztályra. További nyelvi fakultációval együtt ez heti 9 óra, ami már elegendő a B2 szint eléréséhez a nehezebben tanulók számára is.

2. A szakgimnáziumokban érdemes lenne a tananyagba beépíteni a nyelvórák számának növelése mellett a szaknyelv oktatását is, mivel ez a diákok számára – akik magyarul tanulják a szakmát – érdekesebb, ezáltal motiváltabbak is lesznek, a munkaerőpiacon pedig egy piacképesebb nyelvtudást kapnak a kezükbe annál, mintha nem, vagy később tanulnak csak tovább. Ha pedig továbbtanulnak, előkészíti és megalapozza a felsőoktatási szaknyelvi képzésüket és a diplomához megszerzendő szakmai nyelvvizsgájukat.

A kormányzati stratégiának azonban a közoktatás mellett a felsőoktatásra vonatkozó (szak)nyelvtanítási fejlesztéseket és változtatásokat is tartalmaznia kell ahhoz, hogy az valóban sikeres legyen. Ezért a Képzési- és Kimeneti Követelményeket (KKK) felülvizsgálni és módosítani szükséges oly módon, hogy a nyelvigényes szakoknál kimeneti követelményként szaknyelvi vizsgát kellene előírni.

Ezek a fejlesztések azért is lennének fontosak, mert a felsőoktatásba bekerülő diákok az általános nyelvvizsgával sok esetben egyben a kimeneti követelményeket is teljesítik. Így a felsőfokú tanulmányaik alatt nincsenek motiválva a nyelvtudásuk fejlesztésére, és ezzel veszélybe kerül versenyképességük, ugyanis a munkaerőpiacon olyan végzősökre van szükség, akik mind szakmailag, mind nyelvileg megállják a helyüket.

Szent István Egyetem
Zöld Út Nyelvvizsgaközpont
2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

zoldut@fh.szie.hu

+36 28 522 094

<http://www.zoldut.szie.hu>
<http://www.zoldutnyelvizsga.hu>
<http://www.facebook.com/zoldut>
<http://zoldut.blog.hu>

© Gödöllő, 2018. február 5.